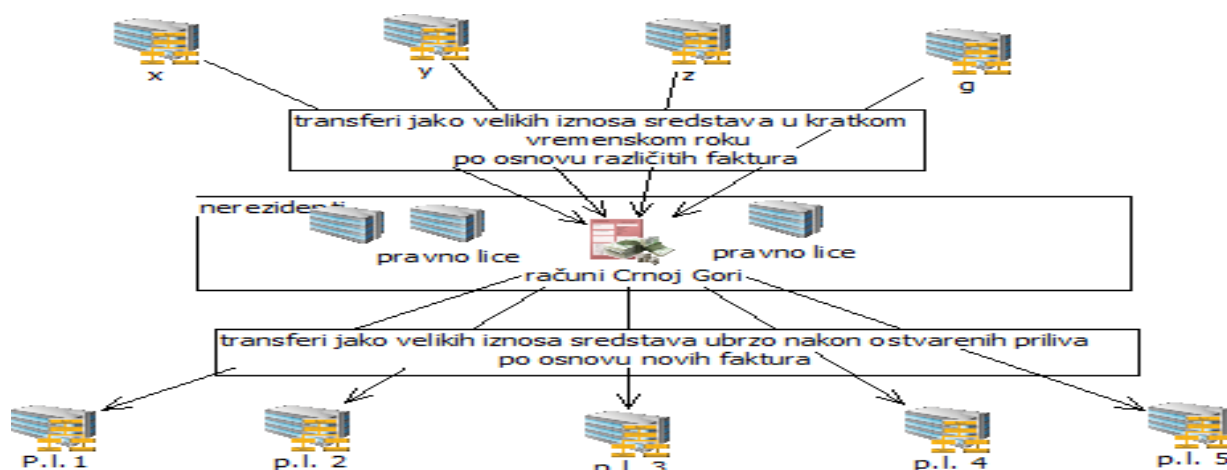

TIPOLOGIJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

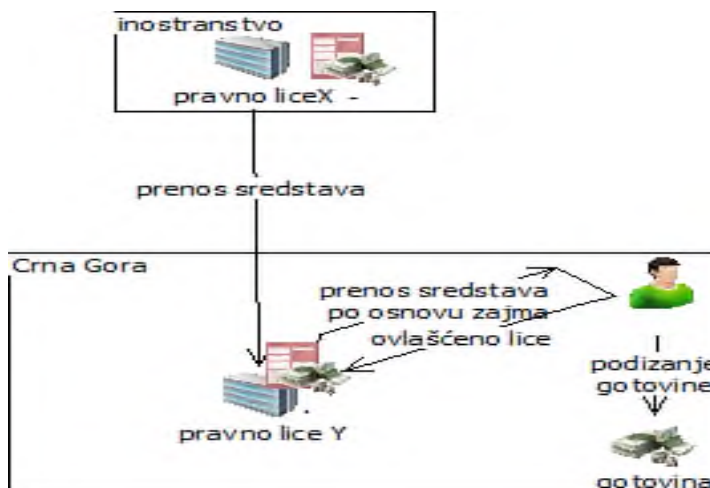
TIPOLOGIJA 1

Brojna nerezidentna pravna lica ostvaruju jako velike promete po računima u relativno kratkom roku, pri čemu prilive ostvaruju od brojnih pravnih lica iz različitih zemalja, a sredstva se transferišu po različitim osnovama, kao što su fakture čiju tačnost obveznici ne mogu provjeriti u potpunosti ili po osnovu ugovora o zajmu. Pristigla sredstva se odmah dalje transferišu na račune drugih pravnih lica koji su otvoreni u inostranstvu po istim ili sličnim osnovama u odnosu na dolazne transfere. Dakle, kompanije i računi u CG se koriste kao "bojleri" kroz koje se novac ne zadržava.

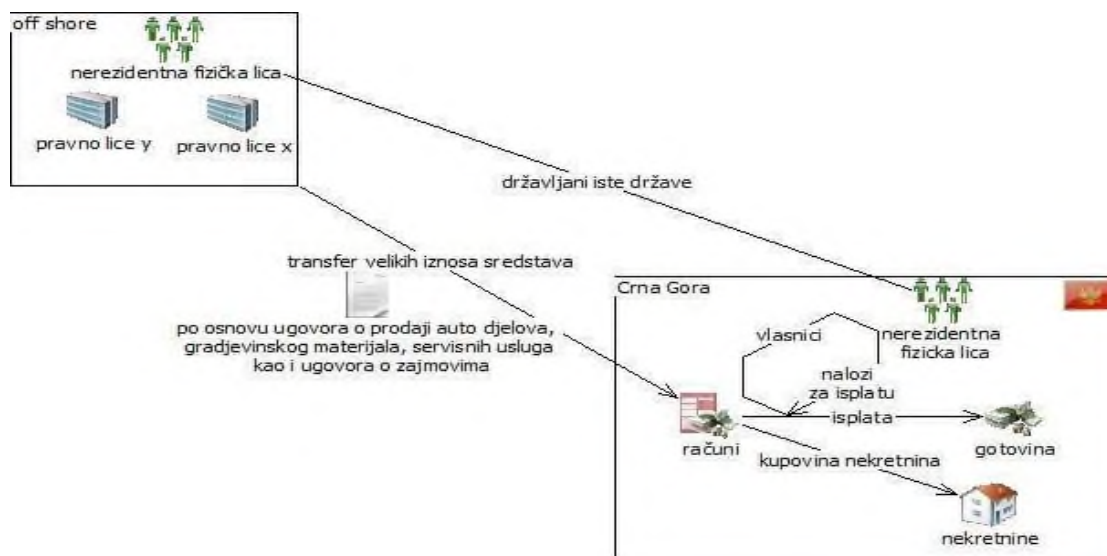
TIPOLOGIJA 2

Rezidentno pravno lice ostvaruje prilive od nerezidentnog pravnog lica po raznim osnovama, npr po osnovu konsaltinga i slično. U većini slučajeva ova sredstva sa racuna rezidentnog pravnog lica se transferišu na račune više fizičkih lica po osnovu „ugovora o zajmu“, pri čemu su neka od ovih fizičkih lica, koja sredstva podizu gotovinski, direktno povezana sa rezidentnim pravnim licem (ili su osnivači istog, ili ovlašćena lica na KDP-u).

TIPOLOGIJA 3

Pravna lica iz inostranstva (registrovana u tzv. zemljama poreskih rajeva) prenose sredstva na račune nerezidentnih fizičkih lica u Crnoj Gori iz različitih razloga (na osnovu ugovora o prodaji djelova automobila, građevinskog materijala, usluga, kao i ugovora o zajmu). Primaoci upućenih sredstava izjavljuju da im banka isplati sredstva u gotovini. Značajan iznos novca sa računa tih ravnih lica prenijet je na račune nekoliko fizičkih lica u Crnoj Gori radi kupovine nekretnina i odobravanja zajmova u više miliona. Na osnovu usmenih dogovora između zajmodavca (stvarnog vlasnika pravnog lica) i zajmoprimca, otplata zajmova je precizirana kao povraćaj putem nekretnina koje je zajmoprimac izgradio na crnogorskom primorju. Osobe koje su stvarni vlasnici ošor preduzeća su državljani iste zemlje kao i nalogodavci.

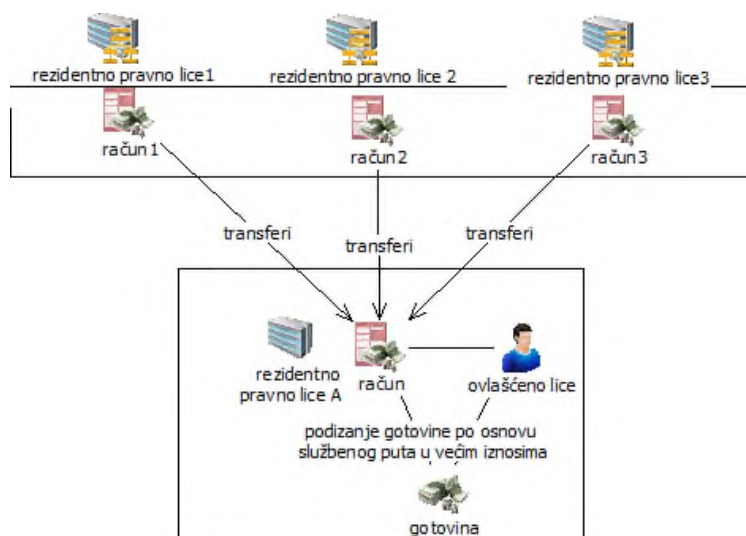
TIPOLOGIJA 4

Nerezidentno fizičko lice iz svoje zemlje prebivališta kontinuirano prenosi sredstva (nekoliko puta mjesečno) na svoj račun u banci u Crnoj Gori. Kumulativni iznos prenijetih sredstava je nekoliko miliona eura. Nakon kratkog perioda pošto su sredstva primljena, ovlašćeni predstavnici podižu gotovinu sa računa u manjim iznosima, bez jasne opravdanosti. Nerezidentno fizičko lice (nalogodavac) kupuje nekretnine u Crnoj Gori u visokom iznosu, od nekoliko prodavaca koji su državljani iste zemlje kao i kupac. Porijeklo prenijetih sredstava u Crnu Goru je nepoznato.

TIPOLOGIJA 5

Rezidentno pravno lice ostvaruje značajne prilive od više pravnih lica sa teritorije Crne Gore, po osnovu navodnih poslova pružanja usluga. Na ovaj način, po osnovu fiktivnih poslovnih odnosa, pravna lica koja vrše uplate, umanjuju svoju dobit i fiktivno povećavaju poslovne rashode, čim umanjuju osnovicu za oporezivanje, a obavezu plaćanja poreza prenose na firmu kojoj uplaćuju novac. Ovlašćeno fizičko lice navedenog pravnog lica koje prima uplate veći dio transferisanih sredstava gotovinski podiže po indikativnom osnovu „službeni put“ ili „materijalni troškovi“, nakon čega najcesce ulazi u postupak likvidacije firme bez prethodnog plaćanja obaveza prema državi po osnovu PDV-a i poreza na dobit.

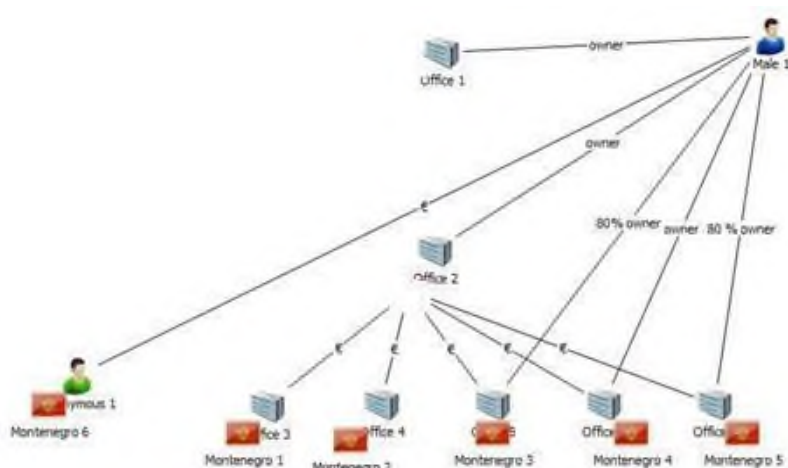
TIPOLOGIJA 6

Nerezidentno fizičko lice koje ima otvoren račun u CG, ostvaruje priliv od nerezidentnog pravnog lica, po osnovu „Ugovora o konsaltingu“, i nakon ostvarenog priliva daje instrukcije banci za podizanje gotovine.

TIPOLOGIJA 7

Nerezidentno pravno lice prenosi velike iznose sredstava sa računa iz inostranstva na račune povezanih pravnih lica u Crnoj Gori, čiji je vlasnik i u većini slučajeva osnivač, rezidentno pravno lice iz Crne Gore. Prenosi nemaju jasnu ekonomsku svrhu, ne postoji jasno porijeklo prenijetog novca, te postoji sumnja da se novac koji je sumnjivog porekla pokušava ubaciti u redovne tokove novca (integriše) u Crnu Goru.

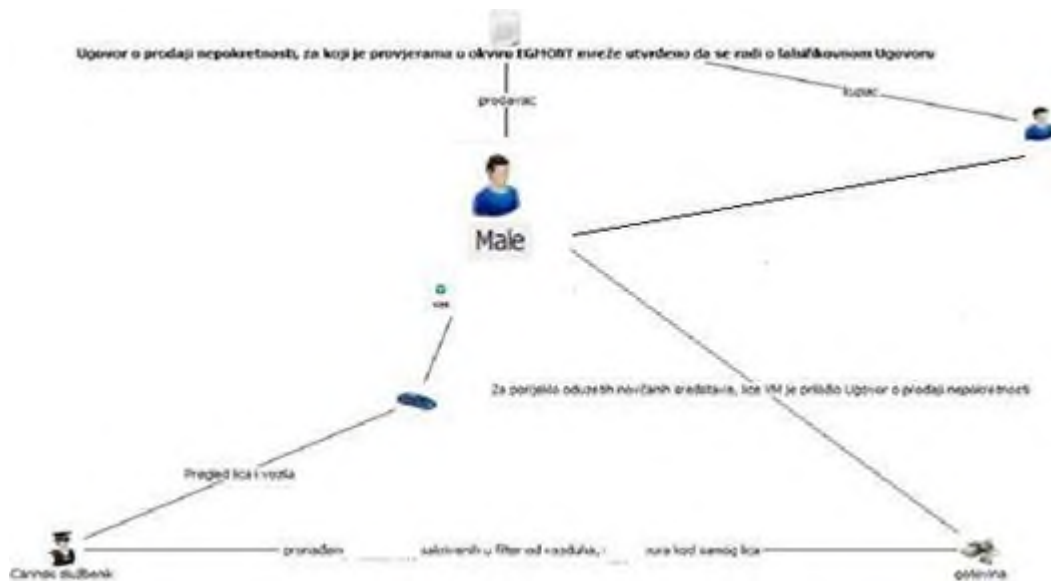
TIPOLOGIJA 8

Priliv velike količine sredstava iz inostranstva izvršen sa računa nerezidentnog pravnog lica na račune rezidentnih pravnih lica, bez jasne ekonomske svrhe. Zatim putem lažnih faktura, novac se prenosi na dva rezidentna pravna lica. Nakon procesa raslojavanja, sredstva se prenose sa računa ovih pravnih lica na račun trećeg rezidentnog pravnog lica radi kupovine nekretnine.

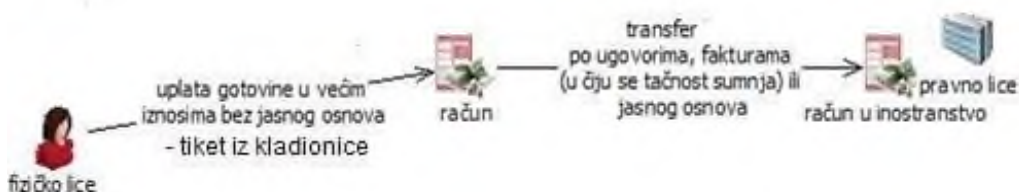
TIPOLOGIJA 9

Fizičko lice pokušava da ilegalno unese veliku sumu gotovine preko granice, ne prijavljujući je carinskim organima, pri čemu postoji sumnja u nelegalno porijeklo novca, odnosno da novac potiče od kriminalnih aktivnosti tog lica, kao i da je član organizovane kriminalne grupe, a novac se naknadno ulaže u kupovinu nekretnina i vozila.

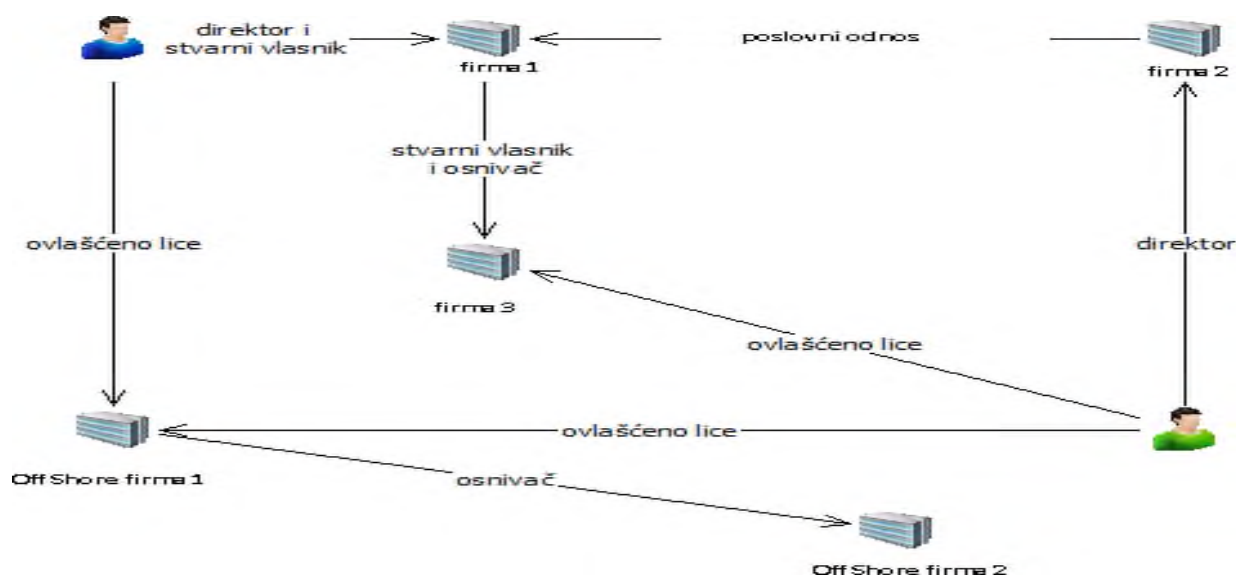
TIPOLOGIJA 10

Fizičko lice često uplaćuje gotovinu na svoj lični bankovni račun u visokim iznosima, a kao "dokaz o porijeklu novca" prilaže veliki broj dobitnih tiketa iz kladionice koji su na donosioca, a ne na ime/prezime. Navodne izjave o porijeklu novca (iz kladionice) ovjerava notar. Provjerama se nije moglo otkriti ko je pravi dobitnik - navedeno fizičko lice ili neko ko je povezan s njim iz pomenute kladionice. Takođe, pomenuti sportski tiketi su štampani, odnosno uplaćeni istog dana. Položena sredstva se koriste za kupovinu nekretnina.

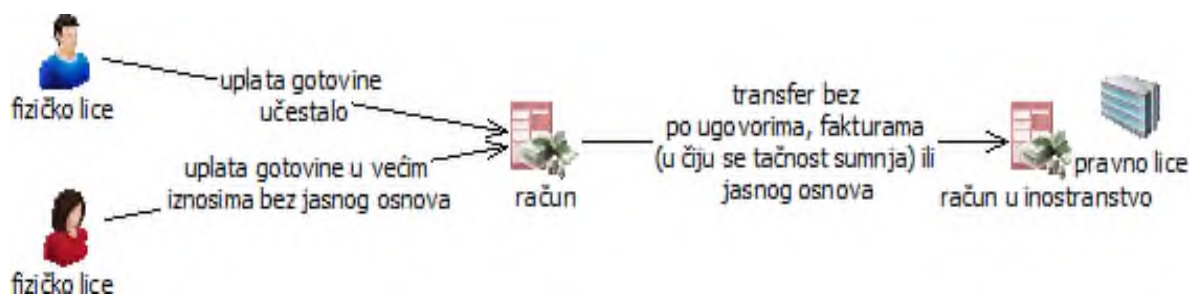
TIPOLOGIJA 11

Djelatnost lica navedenih u dijagramu je finansijsko posredovanje u trgovini binarnim opcijama. S obzirom na to da uključuje napredne tehnologije i upotrebu interneta za trgovinu opcijama, postoji sumnja da se na ovaj način namjerava prikriti porijeklo i tok novca. Naime, sredstva uglavnom stižu sa računa povezanih kompanija iz određenih ofšor destinacija i dalje se prenose na račune povezanih lica (u tzv. zemljama poreskih rajeva). Ovo su velike sume novca koje se kratko zadržavaju na računima pomenutih lica i teško je dokazati porijeklo tog novca.

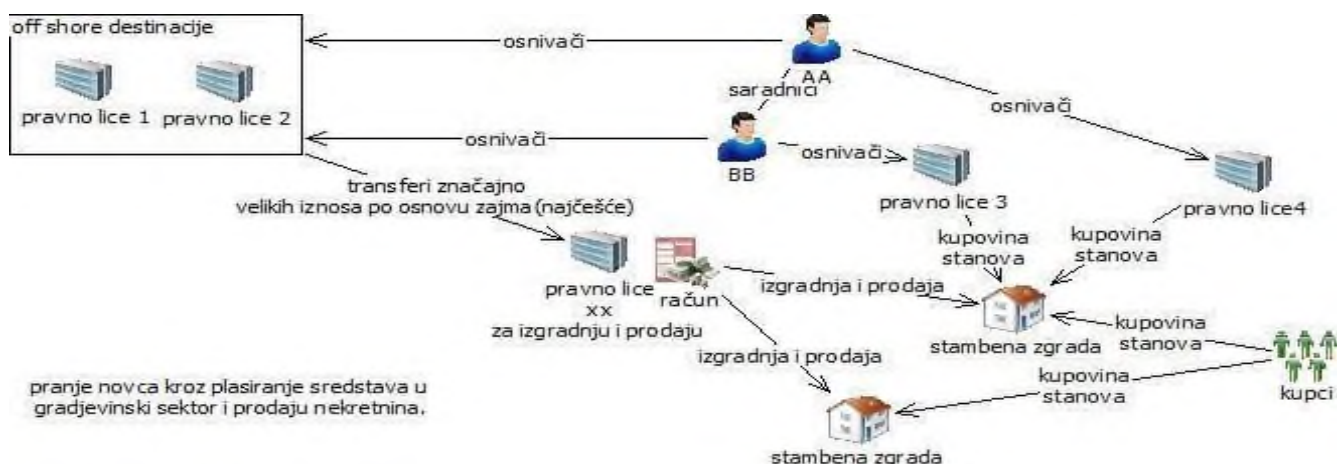
TIPOLOGIJA 12

Gotovinske uplate od strane nekoliko (povezanih) lica u iznosima koji često iznose manje od 15.000,00 eura propisanih Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, ili nešto većim iznosima bez jasnog osnova, a takva sredstva se u kratkom vremenskom period nakon uplata prenose na račune pravnih lica koji su otvoreni u inostranstvu ili pojedinaca na osnovu ugovora o prodaji, zajmu ili faktura u čiju vjerodostojnost se sumnja.

TIPOLOGIJA 13

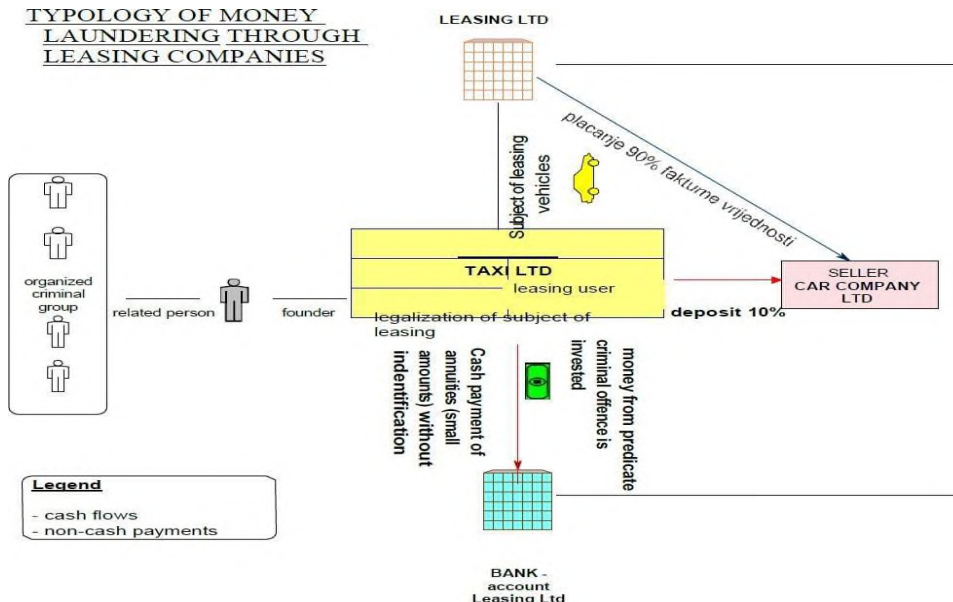
Prenos novca sa pravnog lica registrovanog u ofšor destinacijama na račun pravnog lica koje je osnovano u Crnoj Gori od strane nerezidentnog pravnog lica iz ofšor destinacije. Prenos sredstava se vrši na osnovu zajma, kredita ili uplate osnivačkog uloga. Pomenuto pravno lice zaključuje ugovor o kupovini nekretnine velike vrijednosti sa drugim pravnim licem koje je osnovano od strane povezanog pravnog lica iz ofšor destinacije, (vezu predstavlja fizičko lice koje je stvarni vlasnik u oba pravna lica iz ofšor destinacije). Cijena određena ugovorom je mnogo puta veća od stvarne cijene.

TIPOLOGIJA 14

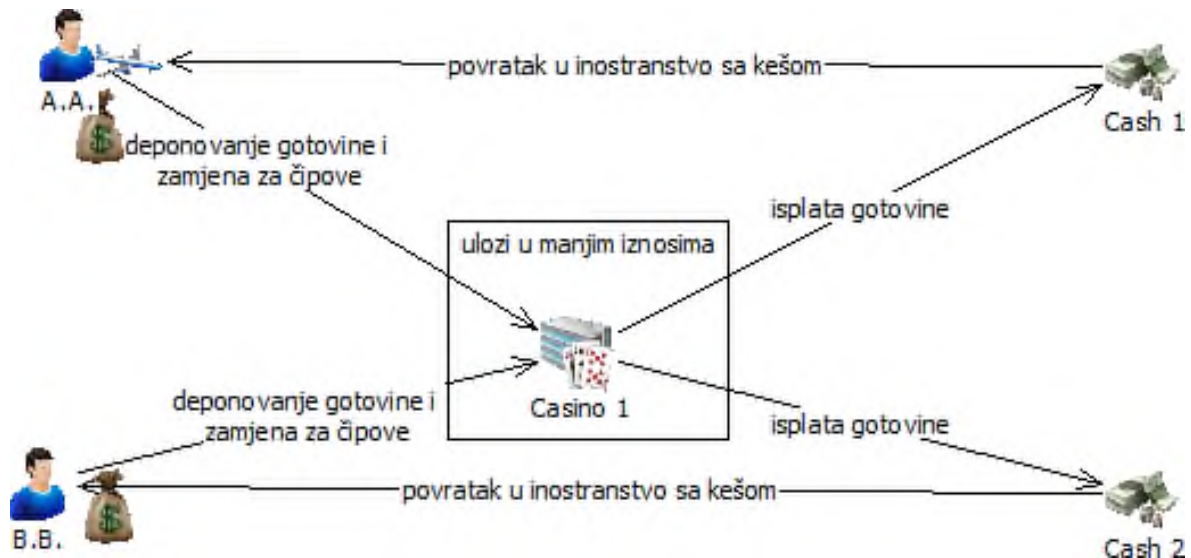
Tipologija pranja novca putem lizing kompanija u Crnoj Gori odražava se kroz ulaganje sredstava u manjim iznosima, koji se koriste za plaćanje mjesečnih anuiteta. U ukupnom iznosu, ove uplate tokom dužeg perioda dostižu značajan iznos na godišnjem nivou. Međutim, mjesečne uplate ne privlače veliku pažnju, jer se lakše mogu prikazati kao potekle iz legalnih prihoda, a čak i kupljena nekretnina, koja je obično veće vrijednosti stvara iluziju legalnosti.

TIPOLOGY OF MONEY LAUNDERING THROUGH LEASING COMPANIES

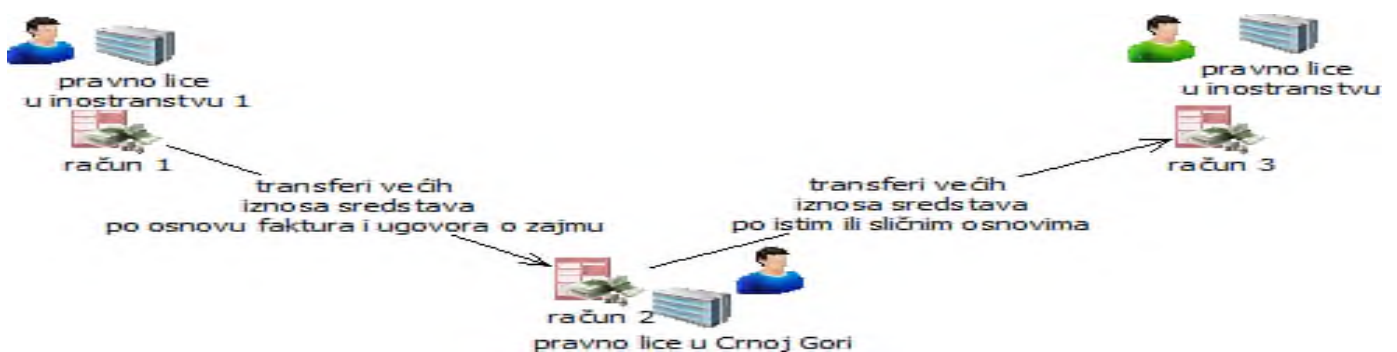
TIPOLOGIJA 15

Fizička lica, obično nerezidenti, dolaze u Crnu Goru radi klađenja, donoseći gotovinu sa sobom ili je podižu sa računa otvorenog u kazinu (ako takav kazino pruža takve usluge), nakon što izvrše transfer sa računa otvorenog u inostranstvu. Nakon što gotovinu zamijene za žetone, pomenuta lica igraju određenu igru u kazinu sa manjim ulozima, a potom (sa manjim gubicima ili dobitcima) unovče žetone, pri čemu kazino vaučeri služe kao izvor sredstava koje će ubaciti u legalni finansijski sistem.

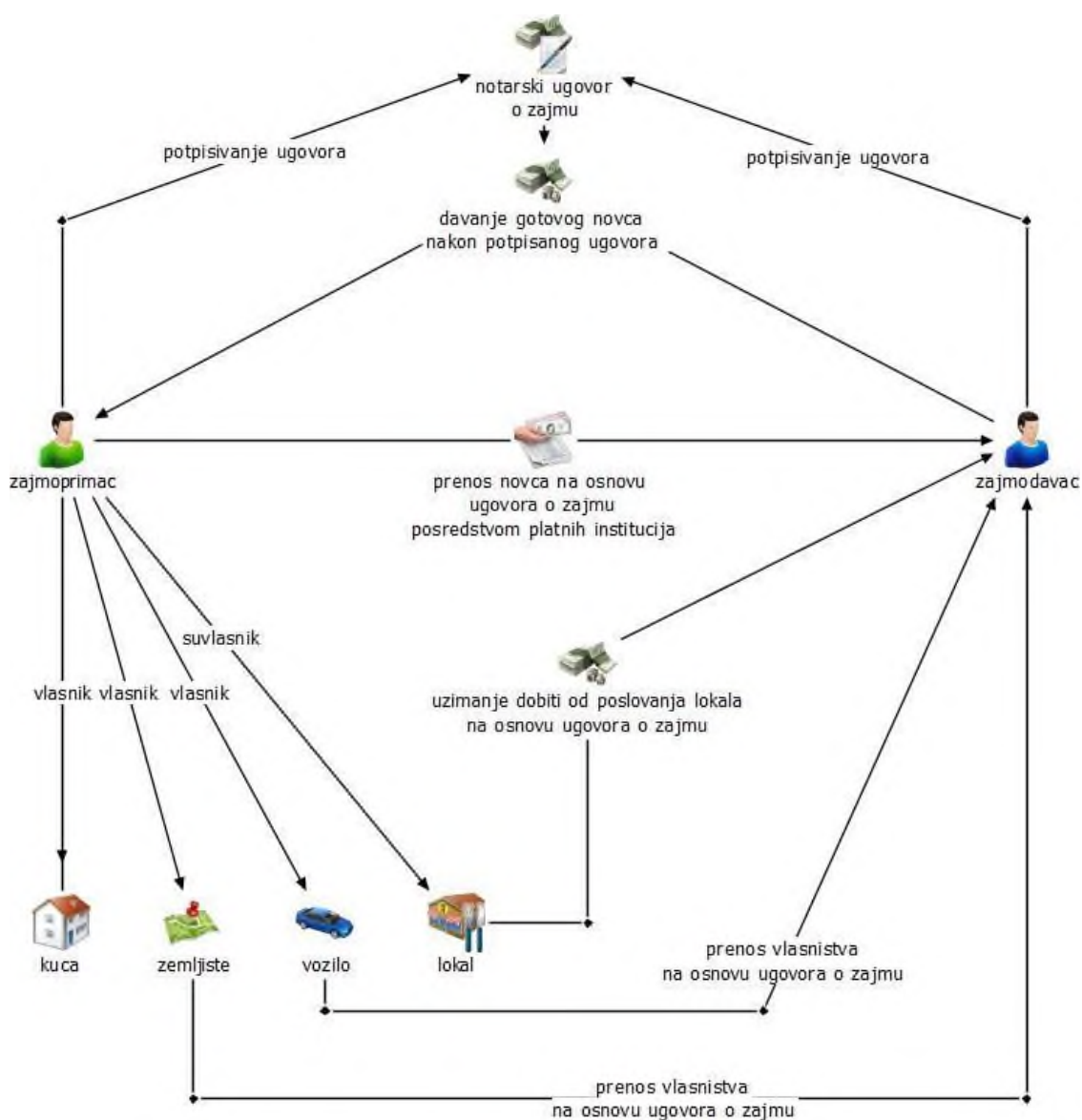
TIPOLOGIJA 16

Česte transakcije sredstava u ukupno značajnijim iznosima od strane pravnih lica/fizičkih lica iz inostranstva na račune otvorene u Crnoj Gori (sopstveni računi ili računi povezanih pravnih lica/fizičkih lica). Sredstva se prenose na različitim osnovama, kao što su faktura čiju tačnost ne mogu potpuno da verifikuju obveznici ili na osnovu ugovora o zajmu. Pomenuta sredstva se dalje prenose na račune pravnih lica/fizičkih lica otvorenih u inostranstvu, na istim ili sličnim osnovama u odnosu na dolazne transakcije.

TIPOLOGIJA 17

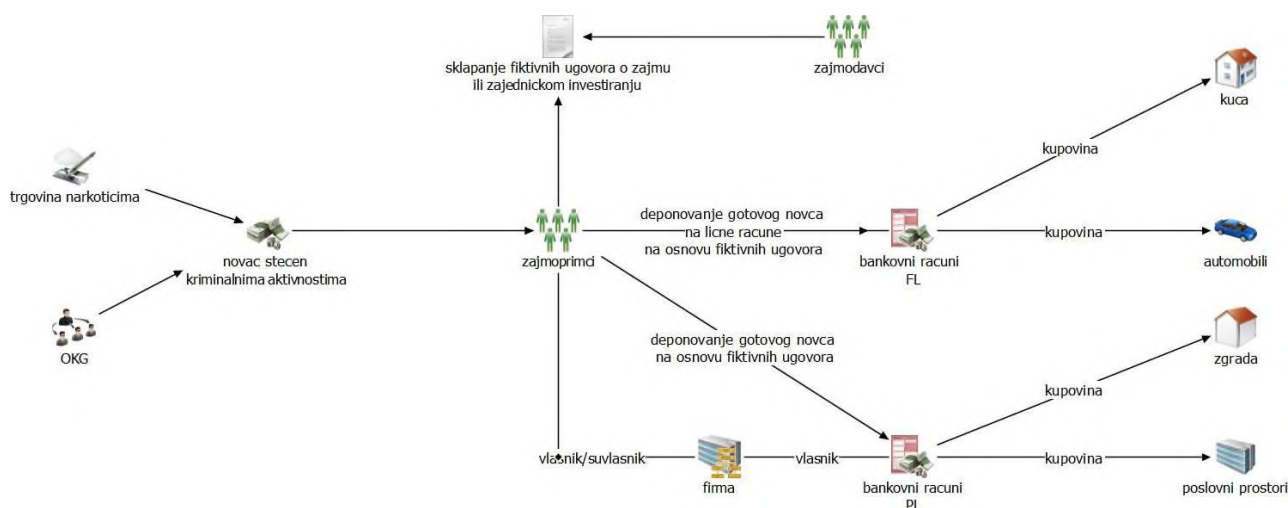
Fizičko lice (zajmodavac) kod Notara sklapa Ugovor o zajmu sa drugim fizičkim licem (zajmoprimac) za veći novčani iznos sredstava, a sa nesrazmjernom kamatnom stopom za povraćaj istih. Porijeklo novca zajmodavca je nejasno, sa obzirom da je, često, u pitanju nezaposleno lice i ne ostvaruje prihode po bilo kom osnovu. Stvarni motiv ovog lica – zajmodavca, je prikrivanje kriminalnih radnji, tj. isto vrši veće pozajmice novčanih sredstava u gotovini, drugom licu/licima (zajmoprimci), sa nesrazmjernom kamatom za povraćaj, u namjeri da za sebe stvori znatnu materijalnu korist.

TIPOLOGIJA 18

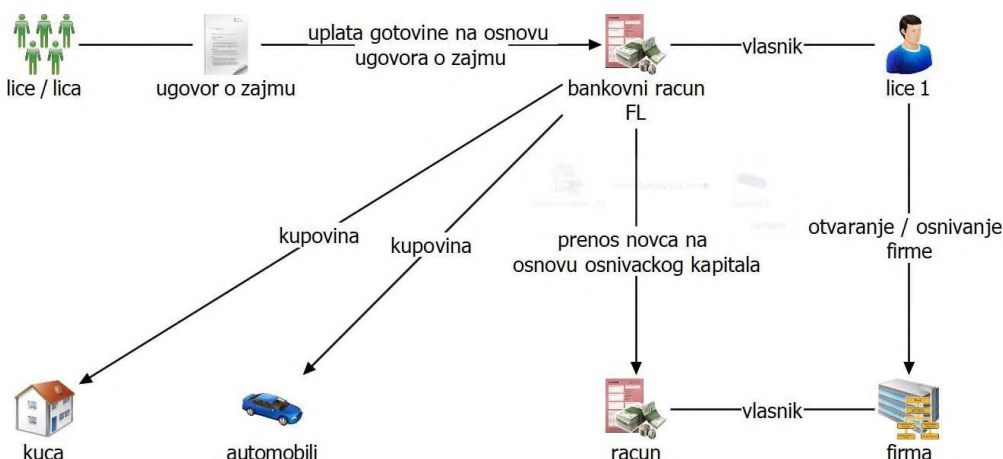
Fizičko lice/lica vrše fiktivno sklapanje ugovora o zajmu, kao zajmoprimci, sa licima čije porijeklo sredstava ne potiče iz kriminalne ili nelegalne aktivnosti, na osnovu čega vrše deponovanje sredstava na svoje račune ili račune firmi u čijoj se vlasničkoj strukturi nalaze. Sredstva se dalje koriste za sticanje pokretne i nepokretne imovine.

Takođe, po osnovu sklapanja ugovora o zajmu i/ili zajedničkom investiranju, na računima fizikog/fizičkih lica – zajmoricama, vrše se prenos sa računa lica čije porijeklo sredstava ne potiče iz kriminalne i/ili nelegalne aktivnosti, a koja se koriste za sticanje pokretne i nepokretne imovine u Crnoj Gori i inostranstvu, kao i za poslovanje pravnih lica u čijoj se vlasničkoj strukturi nalaze, najčešće hotelsko ugostiteljske djelatnosti.

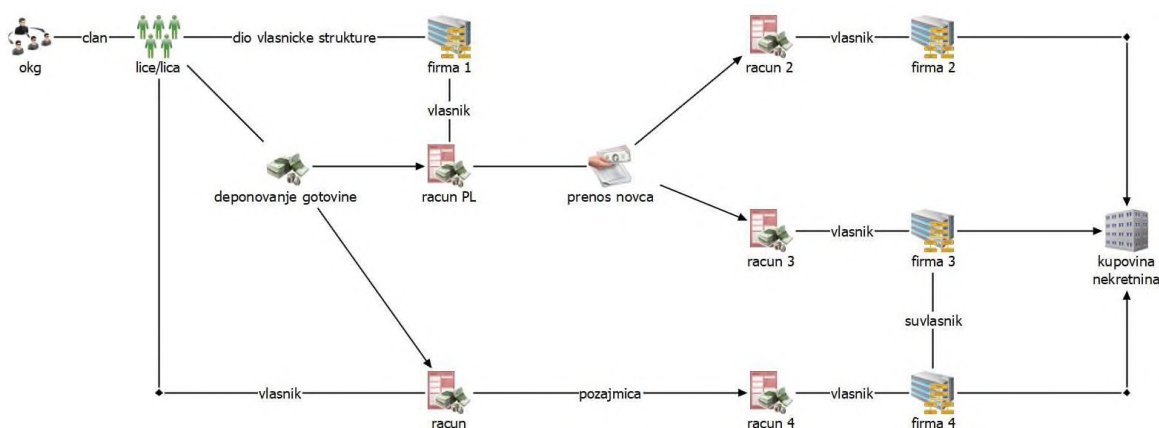
TIPOLOGIJA 19

Više fizičkih lica po osnovu zajma vrše deponovanja i/ili prenose na račun drugog fizičkog lica koje nema zakonitih prihoda, u iznosima čije porijeklo ona mogu pravdati, a koja isto koristi za sticanje nepokretnosti i/ili osnivanje i poslovanje pravnog/pravnih lica.

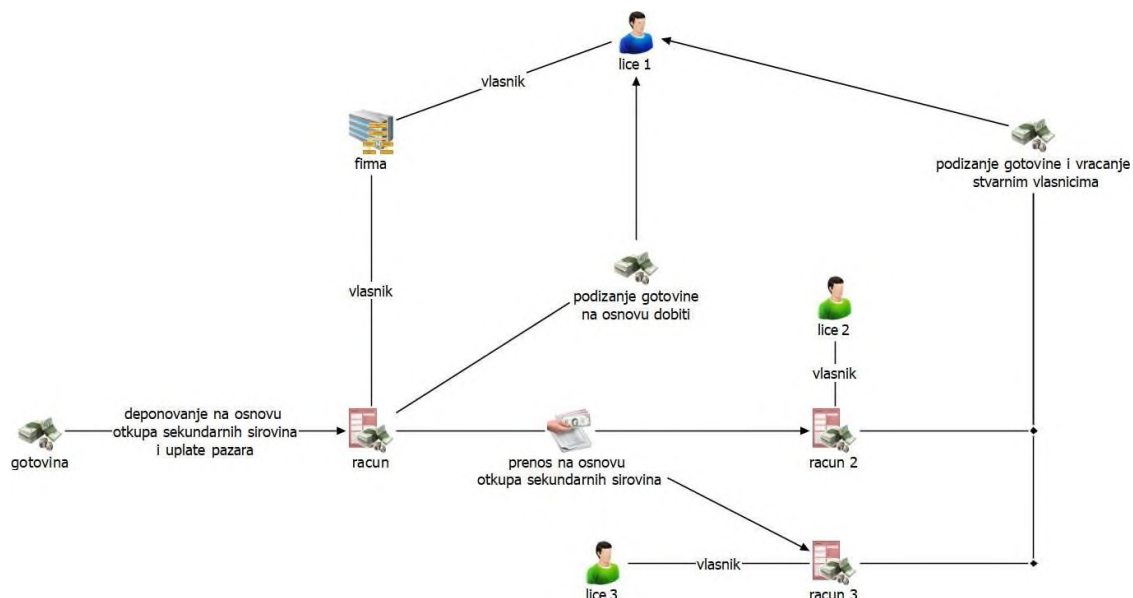
TIPOLOGIJA 20

Fizičko lice/lica, sredstva deponuje/u na lične ili na račune pravnih lica u čijoj se vlasničkoj strukturi nalaze, a kod poslovnih banaka u inostranstvu. Dalje, navedena sredstva se prenose na račune više povezanih ili nepovezanih pravnih lica, takođe u inostranstvu I koriste za sticanje pokretne I nepokretne imovine. Kao porijeklo sredstava koja se deponuju, najčešće se navode ugovori o zajmu i/ili izjave o ušteđevini. Takođe, lice ne prijavljuje prenos gotovog novca prilikom, izlaska iz CG - prelaska državne granice, a isto se dovodi u vezu sa pripadnošću OKG.

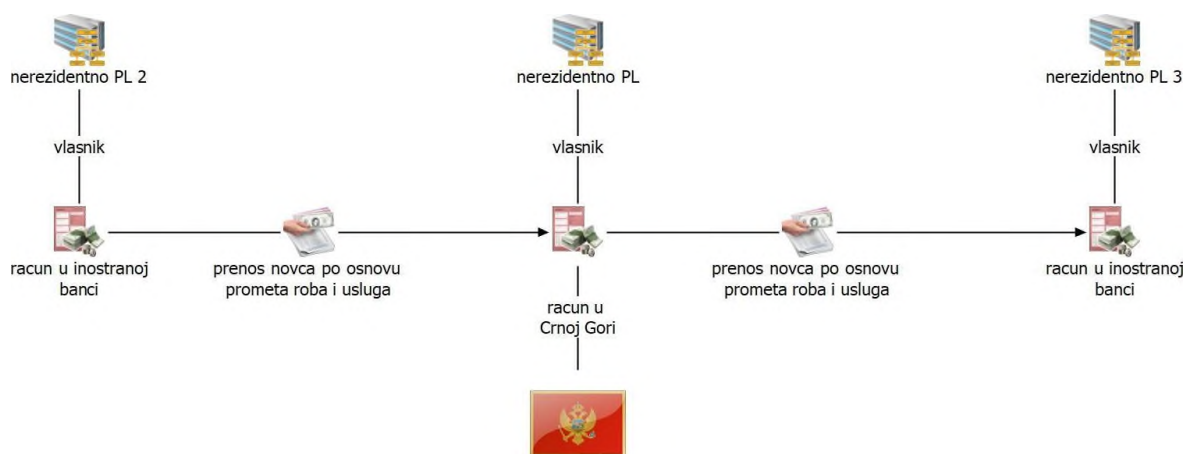
TIPOLOGIJA 21

Sredstva se deponuju na račune pravnih lica čija je djelatnost 'otkup sekundarnih sirovina', a po istom osnovu u uplati pazara. Dalje, vrši se podizanje gotovine po osnovu dobiti, kao i prenosi na račune fizičkih lica, a takođe po osnovu otkupa sekundarnih sirovina. Navedena sredstva fizička lica podižu gotovo po prispjeću i postoji sumnja da se vraćaju stvarnim vlasnicima, odnosno licima koja su ih stekla iz kriminalne aktivnosti.

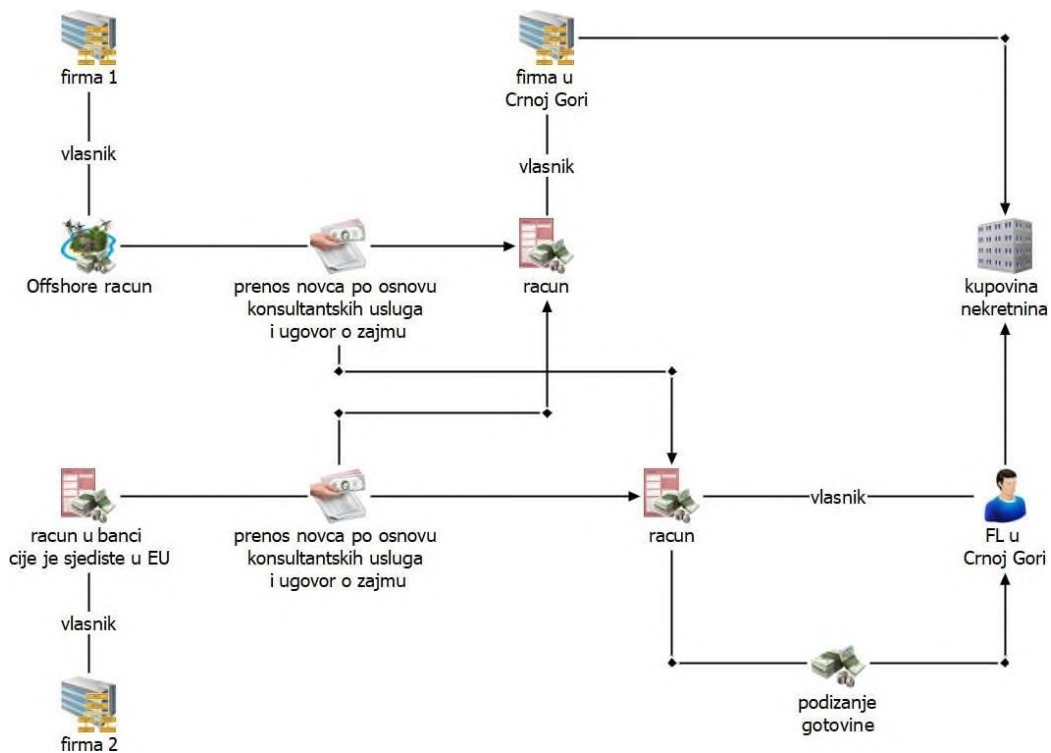
TIPOLOGIJA 22

Pravna lica, dominantno nerezidenti, otvaraju račune kod poslovnih banaka u Crnoj Gori I na istima bilježe značajan promet po osnovu prometa robe I usluga. Promet predstavljaju prilivi sredstava sa računa koja druga nerezidentna pravna lica posjeduju kod ino banaka, te odlivi istih na račune koje treća strana - takođe nerezidentna pravna lica posjeduju kod ino poslovnih banaka. Kako su osnovi navedenih transakcija dominantno 'promet robe I usluga', provjerama se najčešće utvrdi da pravno lice koje posjeduje račune kod poslovnih banaka u CG ne posluje u CG, niti se transport robe ne vrši preko Crne Gore.

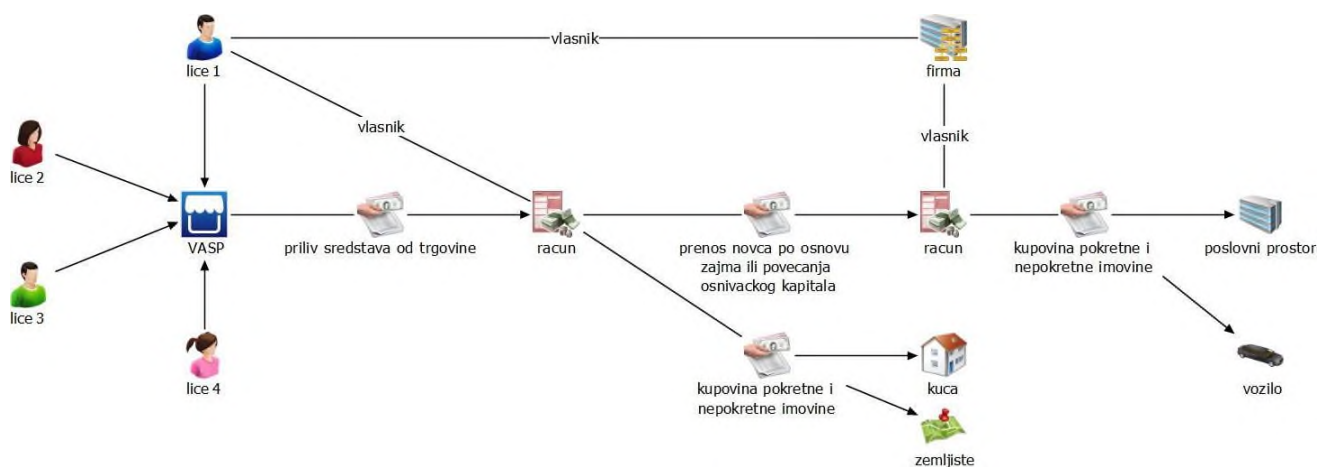
TIPOLOGIJA 23

Na računima pravnih i fizičkih lica, koje posjeduju kod poslovnih banaka u Crnoj Gori, bilježe se prilivi sredstava po osnovu 'konsultantske usluge' i 'Ugovori o zajmu', a koja se gotovinski podižu, ili se koriste za sticanje nepokretnosti u CG. Sredstva se najčešće prenose sa računa pravnih lica koje posjeduju kod poslovnih banaka u državama koje su prepoznate kao offshore destinacije, a koje nijesu u vlasništvu lica koja su primaoci, ali I sa računa koje pravna lica – pošiljaoci (nalogodavci) posjeduju kod poslovnih banaka čije je sjedište u državama EU. Takođe, porijeklo sredstava ne predstavlja poslovanje pomenutih pravnih lica, već ista potiču sa računa trećih pravnih lica iz poslovnih banaka iz država EU, čiji budžet je oštećen djeovanjem kriminalne grupe, kao i dr. država, čime se ista raslojavaju i skriva se porijeklo. Utvrđeno je da u nekim slučajevima, sredstva potiču iz kriminalne aktivnosti organizovanih kriminalnih grupa koje vrše više k.d. u državama EU i Sjeverne Amerike. Takođe, u navedenoj aktivnosti uočeno je i korišćenje platformi za plaćanje (platne platform), čime se otežava otkrivanje stvarnog porijekla sredstava.

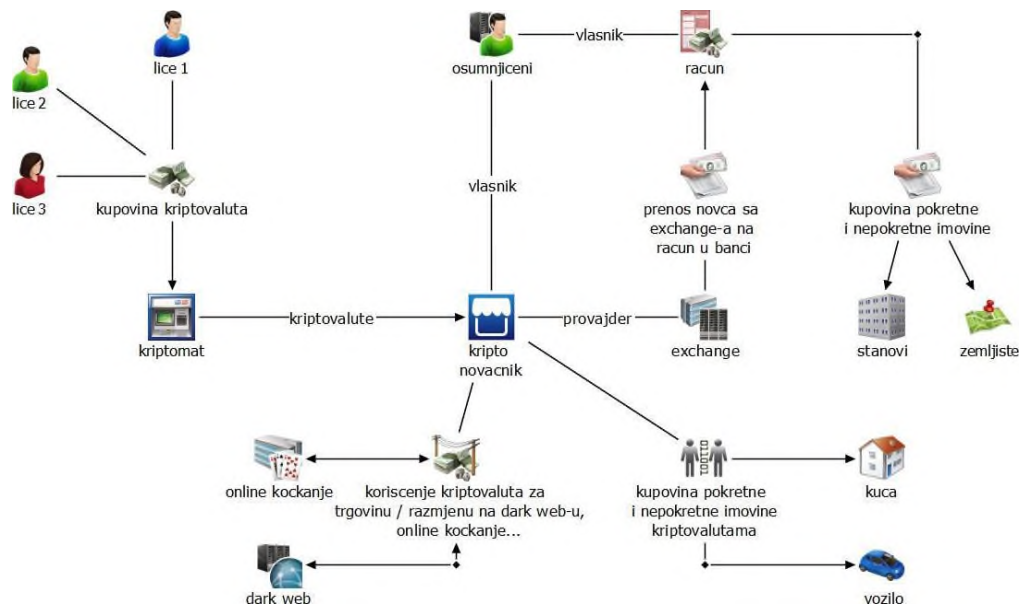
TIPOLOGIJA 24

Lica otvore više naloga na platformama za trgovinu VASP. Postoji sumnja da su lica u dosluhu, odnosno da stvaraju legalno porijeklo sredstava za fizičko lice/lica, na način što vrše kupovinu VASP, najčešće gamer token, čime on line 'licitacijom' - trgovinom, određena lica povećavaju vrijednost istih ili sa namjerom gube tokom vršenja iste, a sve u korist određenog/ih lica, koje po izvršenom vrši konverziju u FIAT i prenos/e na lični/e račune ili na račiune lica sa kojim/a su u bliskim odnosima.

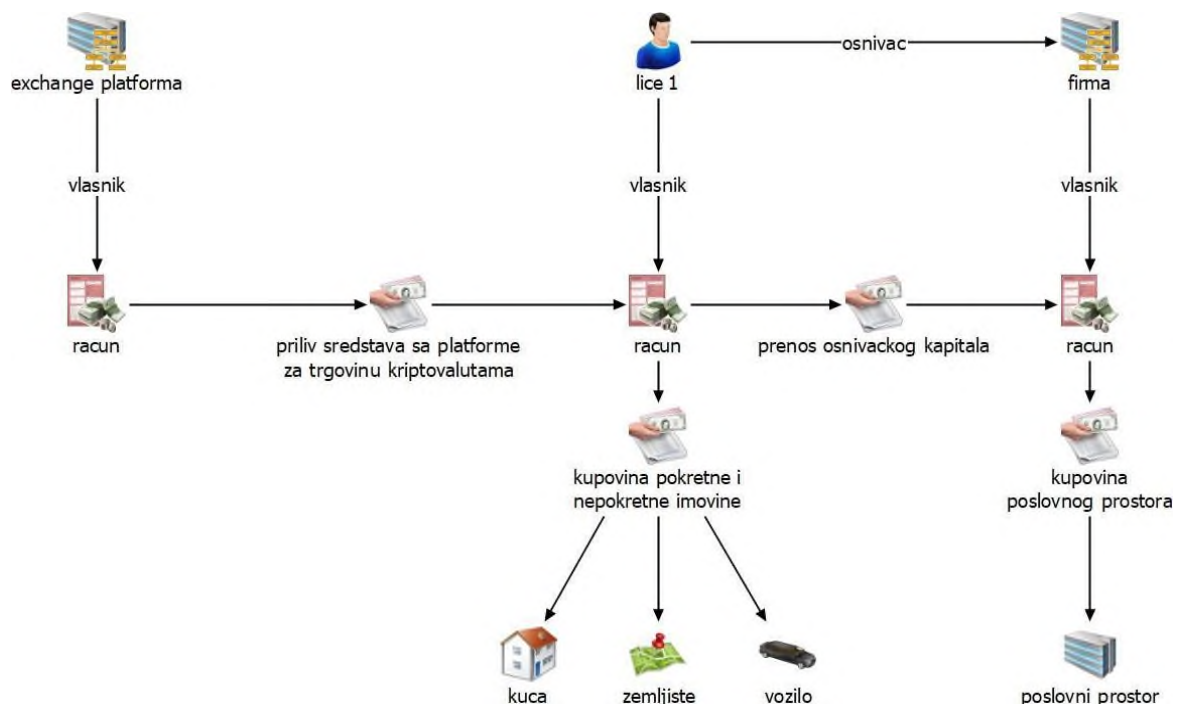
TIPOLOGIJA 25

Fizičko lice/lica putem kriptomata vrše kupovinu kriptovaluta, a za adresu novačanika primaoca koriste novčanik „osumnjicenog“. Osumnjiceni koristi svoj kripto novčanik za trgovinu / razmjenu na dark web-u, za online kockanje I sl... a zatim posredstvom mjenjačnice kriptovalute pretvara u FIAT koji se uplaćuju na njegov račun u banci. Novac sa računa se koristi za sticanje pokretne i nepokretne imovine. Takođe, osumnjičeni vrši i razmjenu kriptovaluta za pokretnu i nepokretnu imovinu.

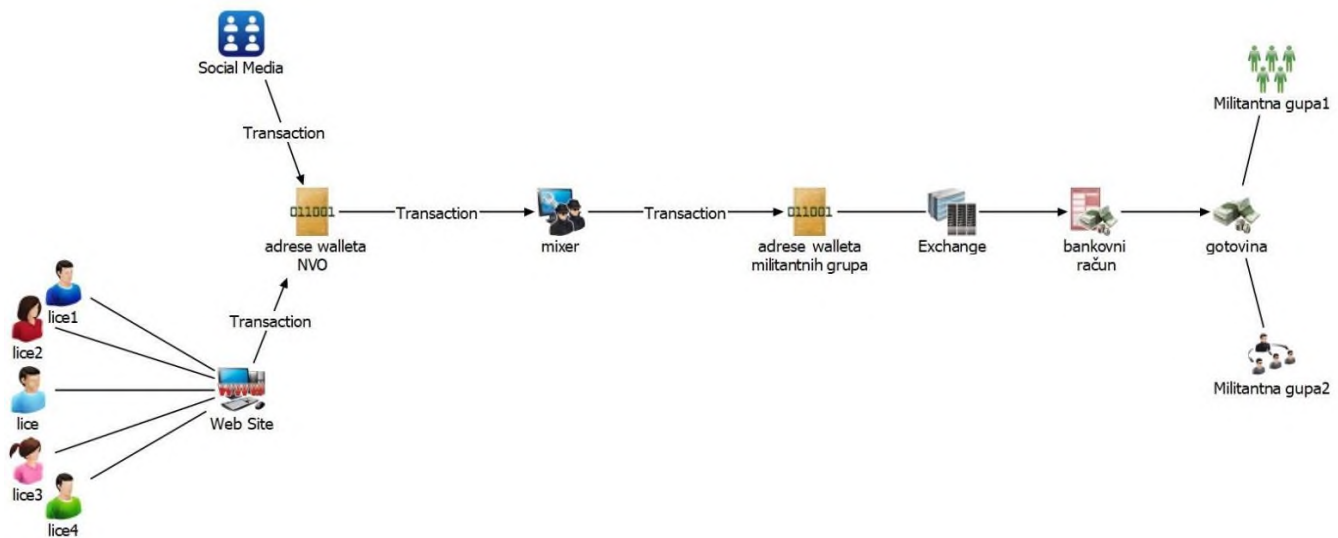
TIPOLOGIJA 26

Fizičko lice je na svojim računima zabilježilo priliv sredstava u značajnom iznosu, a koja su iskorišćena za sticanje nepokretnosti I osnivanje pravnih lica u CG. Utvrđeno je da su sredstva prenešena sa računa platne platforme koja je direktno vezana za Berzu kriptovaluta, a koja ne saraduje sa LEA izuzev MLA.

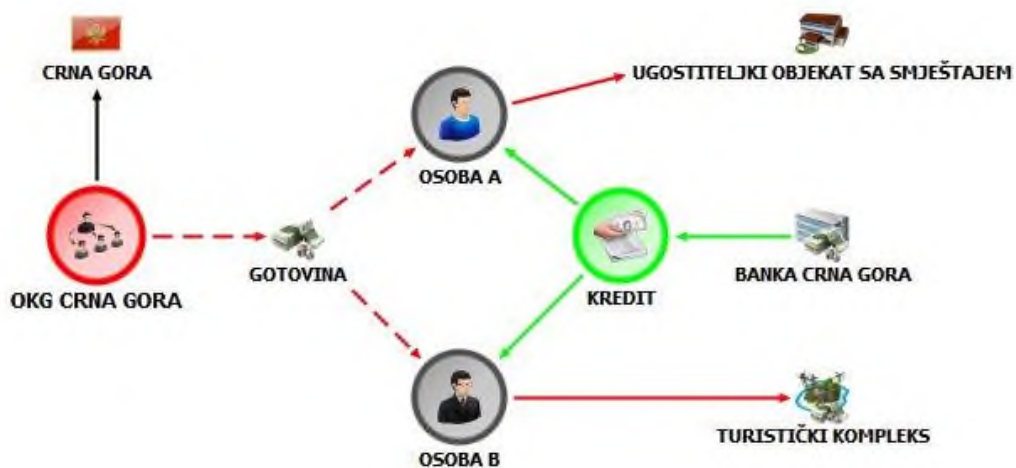
TIPOLOGIJA 27

Nevladina organizacija koristi humanitarne kampanje, zloupotrebljavajući ranjive grupe i prikuplja sredstva na način što javno, preko website i društvenih mreža, objavljuje adrese kriptonovčanika. Donacije stižu od simpatizera iz različitih zemalja. NVO koristeći mikser prosleđuje kryptoimovinu na adrese novčanika militantnih grupa koje koristeći neregulisane kriptoberze konvertuju kryptoimovinu u fiat (uplate novca na bankovne račune), a zatim podižu gotov novac koji prosleđuju militantima.

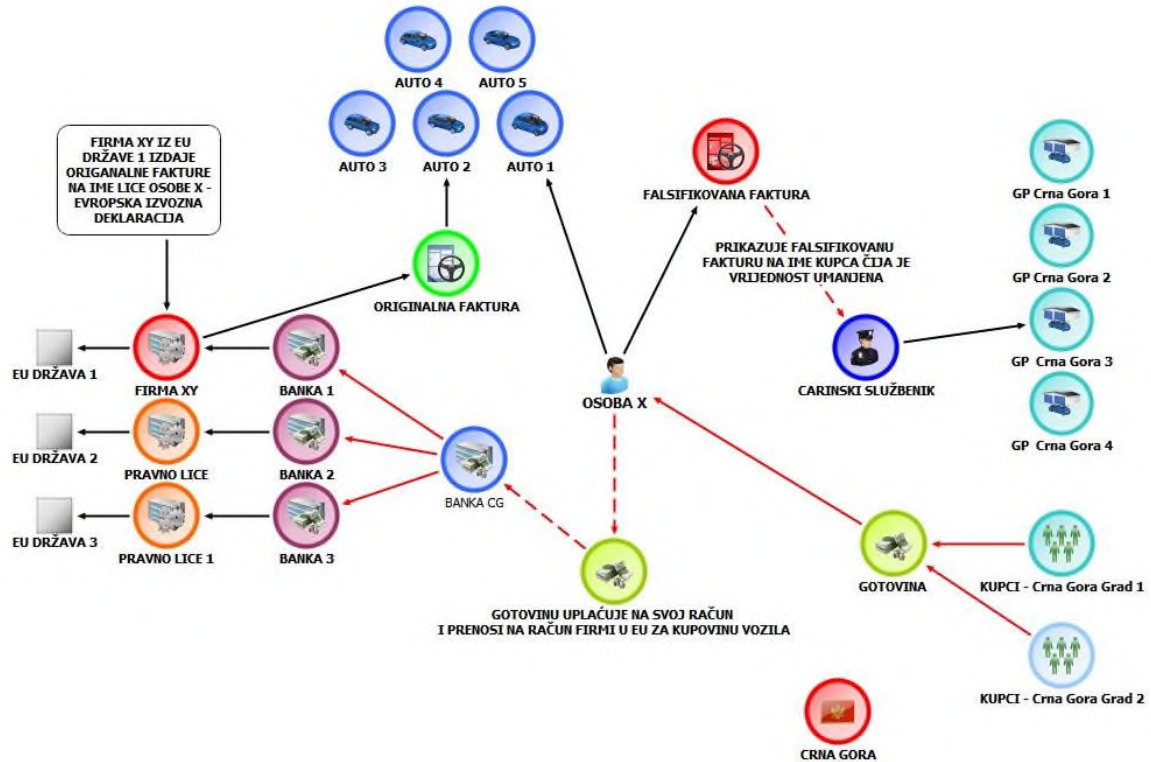
TIPOLOGIJA 28

Članovi organizovanih kriminalnih grupa koristeći treća lica vrše investicije u sektoru turizma i ugostiteljstva u Crnoj Gori, kroz kupovinu hotelskih objekata i plažnih barova, prikrivajući stvarno porijeklo sredstava i vlasništvo nad istima. Takođe koriste bankarski sektor na način što plasiraju sredstva dobijena iz kredita koja se otplaćuju u narednom periodu pozajmicama trećih lica i uplatama sumnjivih pazara.

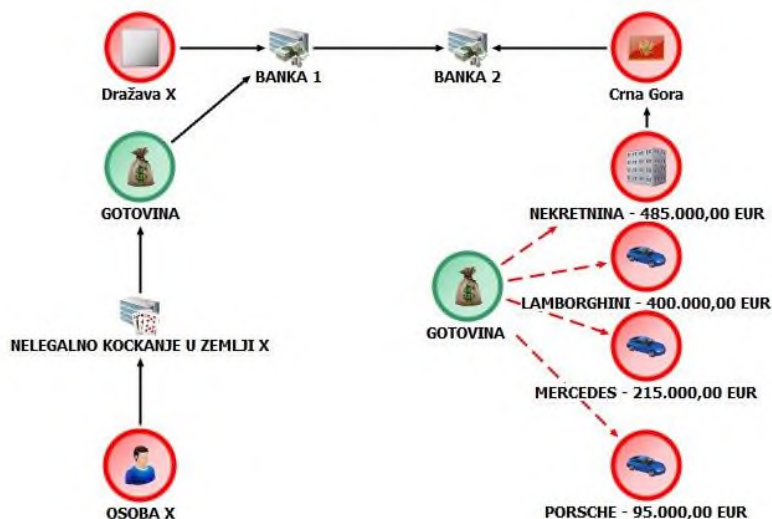
TIPOLOGIJA 29

Državljanin Crne Gore osoba X vrši plaćanja firmama u EU preko računa i isplaćuje stvarnu kupoprodajnu cijenu za kupovinu automobila. Firma XY iz EU DRŽAVE 1 izdaje originalne fakture na ime lica X i evropske izvozne deklaracije. Prilikom ulaska u CG na više graničnih prelaza OSOBA X i povezana lica dostavljaju falsfikovane fakture carinskim službenicima na kojima su cijene vozila značajno umanjene i koje su na ime kupca od kojih OSOBA X prima novac u gotovini a koje potom uplaćuje na svoj račun u poslovnoj banci u Crnoj Gori.

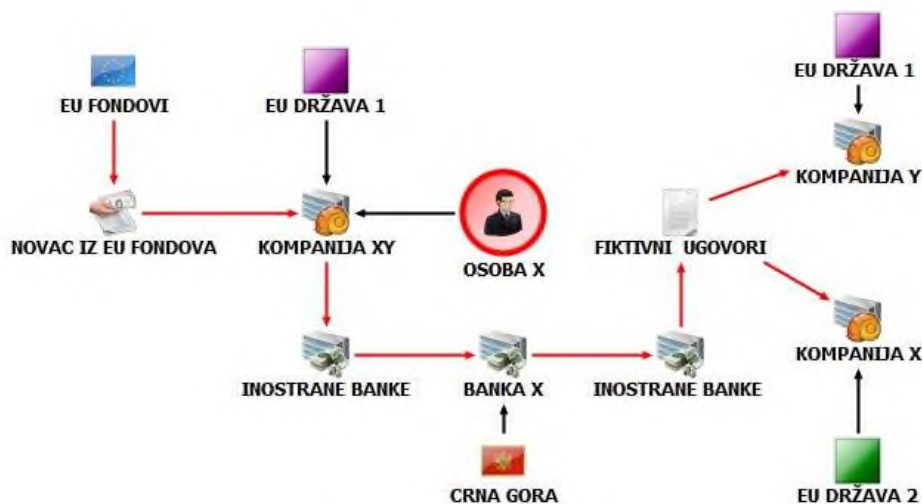
TIPOLOGIJA 30

Nerezidentno fizičko lice OSOBA X sredstava stečena vršenjem više krivičnih djela u matičnoj DRŽAVI X, koristi za kupovinu luksuzne pokretne i nepokretne imovine u Crnoj Gori. Izbjegava bankarski sektor i plaćanja vrši isključivo gotovinski. Identifikovana je imovina za koju se sumnja da potiče iz kriminalnih aktivnosti u ukupnom iznosu od oko 1.200.000,00 EUR. Provjerama preko partnerskih finansijsko obavještajnih jedinica i međunarodne policijske saradnje utvrđeno da je predmetno lice predmet potrage na nacionalnom nivou zbog izvršenja više krivičnih djela (Krivična djela u vezu sa kršenjem zakona o kladenju i igrama na sreću i Krivično djelo Prevara).

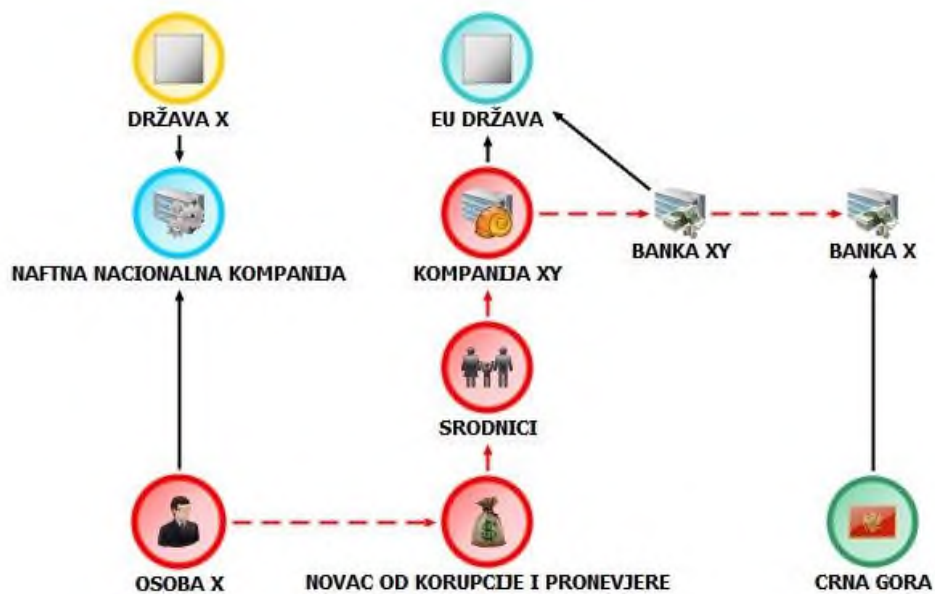
TIPOLOGIJA 31

Nerezidentno fizičko lice OSOBA X osniva kompaniju KOMPANIJI XY u EU državi, nakon čega ta kompanija otvara račune u Crnoj Gori. Sredstava dobijena od Evropskih fondova, po osnovu fiktivnih pravnih poslova, uplaćuju se KOMPANIJI XY. KOMPANIJA XY taj novac prenosi na svoje račune otvorene u Crnoj Gori, a zatim se taj novac dalje transferiše, po osnovu faktura za usluge koje nemaju realnu ekonomsku svrhu, ka više EU država.

TIPOLOGIJA 32

Na bankovnim računima nerezidentnog fizičkog lica i njegove kompanije identifikovana su sredstva u iznosu od oko 6,7 miliona dolara. Naime, OSOBA X, koji je bivši direktor naftne nacionalne kompanije se sumnjiči u matičnoj zemlji zbog sumnje u izvršenje više krivičnih djela, uključujući stvaranje kriminalne organizacije i koruptivna krivična djela čijim izvršenjima je, tokom 2017 - 2024, stečena protivpravna materijalna korist u iznosu od oko 135.000.000,00 EUR. Nakon što su bankovni računi identifikovani, u saradnji sa partnerskom službom, računi su privremeno blokirani od strane FOJ-a, o čemu je obaviješteno Specijalno državno tužilaštvo, koje je produžilo blokadu do dobijanja zamolnice putem Ministarstva pravde.

TIPOLOGIJA 33

Osoba X, za kojom je raspisana crvena Interpolova potjernica kupuje luksuznu nekretninu u Crnoj Gori gotovinom za 350.000 €. Postoje osnove sumnje da sredstva potiču od trgovine velikim količinama kokaina i marihuane i drugih teških krivičnih djela počinjenih u EU državi i i drugim državama. Ubrzo nakon kupovine, ista nekretnina se prodaje za 970.000 €. Kupoprodajna cijena u ugovoru po kojem je nekretninu kupila Osoba X je bila značajno manja od one po kojoj je nekretninu prodao.

